

ANEXA 2 la Ordinul Ministrului Educației, Cercetării și Tineretului nr.5235 / 01.09.2008

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CENTRUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

ARIA CURRICULARĂ
„MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII”

CUNOAȘTEREA ȘI IGIENA CORPULUI UMAN

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ
Clasele a III-a – a X-a

Curriculum DEFICIENȚE MINTALE SEVERE,
PROFUNDE ȘI/ SAU ASOCIATE

Aprobat prin ordin al ministrului
nr.5235 / 01.09.2008

București, 2008

NOTA DE PREZENTARE

Aria curriculară “Matematică și științe ale naturii” a fost introdusă, pornindu-se de la necesitatea de stimulare și satisfacere a curiozității științifice a copiilor prin înțelegerea unor fenomene și fapte din universul apropiat. Se asigură astfel o cale de cunoaștere activă, prin acțiune directă, a lumii înconjurătoare, valorificând experiența de viață a elevilor.

E impropriu a vorbi despre interes de cunoaștere apărut spontan, în cazul copiilor cu deficiențe mintale severe, dar descoperirea propriului corp și a lumii exterioare devine prioritară pentru creșterea gradului de adaptabilitate, pentru formarea unor deprinderi de autonomie personală și socială și pentru înțelegerea și perceperea corectă a lumii în care trăiesc.

Cunoașterea științifică a mediului înconjurător oferă copiilor ocazia de a gândi și a învăța, de a-și dezvolta curiozitatea și interesul pentru anumite aspecte ale lumii înconjurătoare, prin acțiune directă, explorare și observație.

Prin intermediul disciplinelor din cadrul acestei arii, școala asigură caracterul științific al cunoștințelor empirice achiziționate de elev în viața cotidiană, încât acestea să devină cunoștințe funcționale, eficiente adaptării la mediul social. Noțiunile științifice dobândite de copilul cu deficiență mentală severă au o acoperire senzorială, având la bază contactul direct cu obiectele și cu imaginile acestora. Caracterul practic-aplicativ al experiențelor de cunoaștere în care este introdus copilul permite înțelegerea relațiilor dintre organ și funcție (ureche-aur; ochi-văz etc), organism și mediu.

Structurarea proceselor de cunoaștere constituie un demers complex, căruia îi urmează dezvoltarea cognitivă și învățarea instrumentală. La copilul cu deficiențe mintale severe, profunde și/ sau asociate, educația cognitivă este specifică, urmând un proces diferit de învățarea copilului obișnuit. Stimularea senzorială și motorie condiționează abilitarea copilului pe axele principale: comunicare, abilități cognitive, autonomie personală și socială. Educarea proceselor senzorial-motorii primare și dezvoltarea motricității generale vizează dezvoltarea unor abilități și deprinderi care constituie punctul de plecare în dezvoltarea cognitivă, a limbajului, a comunicării, precum și operaționalizarea unor concepte matematice elementare. În dezvoltarea senzorială, unele experiențe de viață, cum ar fi cele care implică spațiul, timpul și cantitatea, au scopuri legate de matematică. Formarea și operaționalizarea unor concepte matematice elementare conduc la înțelegerea conceptului de număr și folosirea concretă a numerelor în situații cotidiene (exemplu : alegerea autobuzului corect, folosirea banilor, etc.).

Diferențierea curriculară se va face prin sarcini, prin sprijin, prin resurse.

Astfel copiii vor putea:

- să-și dezvolte interesul față de mediul înconjurător și față de propria persoană;
- să se folosească de propriile simțuri pentru a observa și a investiga mediul înconjurător;
- să-și lărgască câmpul experienței directe;
- să înțeleagă noțiunile de cauză și efect;
- să aplice cunoștințele învățate în viața cotidiană (se poate hrăni mai sănătos etc.);
- să cunoască regulile unei vieți sănătoase;
- să opereze cu instrumente de măsură (termometru, metru, ceas) și cu unități de măsură semnificative;
- să experimenteze simplu schimbările de stare ale materiei;
- să conștientizeze alternanța zi/ noapte și cea a anotimpurilor.

Copiii cu deficiențe mintale severe, profunde și/ sau asociate pot realiza progrese considerabile prin achiziții cu aplicabilitate largă în viața cotidiană și cu efecte semnificative pentru buna lui integrare socială.

Programa este astfel concepută, încât să nu îngrădească libertatea profesorului psihopedagog de a alege și a organiza activitățile de învățare cele mai adecvate atingerii obiectivelor propuse.

CICLUL PRIMAR (CLS. III-IV)

OBIECTIVE CADRU:

- 1. Cunoașterea propriului corp prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială**
- 2. Formarea capacității de înțelegere a transformărilor care au loc în propriul corp**
- 3. Formarea unor comportamente adaptative în relația cu mediul înconjurător (natural și social)**
- 4. Exersarea comportamentelor și atitudinilor formate în activități de tip integrativ**

A. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea propriului corp prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
1.1 Identificarea și manifestarea unor reacții adecvate la stimulii senzoriali din mediul înconjurător	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de explorare și descoperire a obiectelor din mediul familiar ▪ Exerciții de descoperire a proprietăților fizice ale obiectelor, perceptibile pe baza simțurilor ▪ Exerciții de discriminare vizuală (identic/ diferit, perceperea transformărilor; sortări după un criteriu – culoare; mărime; formă), auditivă (zgomote, onomatopee, sunete, voci familiare etc), olfactivă și gustativă (mirosuri și alimente familiare), tactilă (discriminare tipuri de material: moale, tare, neted, aspru etc) ▪ Exerciții de sesizare a unor caracteristici simple și de punere în corespondență: lămâie – acru; înghețată – rece etc. ▪ Exerciții de explorare și descoperire a obiectelor din mediul familiar, prin antrenarea mai multor analizatori (auditiv /vizual, tactil etc.)
1.2 Cunoașterea senzațiilor propriului corp	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții-joc de atingere și de descoperire a propriului corp / a corpului partenerului de joc ▪ Exerciții senzoriale și motorii cu antrenarea progresivă a tuturor părților corpului ▪ Exerciții de percepere a mișcărilor globale sau fine ale propriului corp<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de motricitate generală (cățărare, rostogolire, târâre, mersul în patru labe, salturi, joc cu migea, jocuri de echilibru); - exerciții de motricitate fină (înșirarea mărgelilor pe ață, așezarea pionilor pe tabla cu găurele, simulare cusături pe planșa cu găurele/ cu ață și sfoară; incastrări, plastilină, mototoliri etc.); ▪ Exerciții de discriminare senzorială ▪ Exerciții de diferențiere auditivă (sunete/onomatopee, zgomote) ▪ Exerciții de sesizare/identificare a mirosurilor și de diferențiere a acestora ▪ Exerciții de stimulare gustativă și cunoașterea gusturilor ▪ Exerciții de discriminare tactilă în prezența / absența văzului<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de descoperire a proprietăților fizice ale obiectelor, perceptibile pe baza simțurilor; - exerciții de identificare a senzațiilor de cald-rece, durere-placere - exerciții de atingere, pipăire, presare, mângăiere; ▪ Exerciții de discriminare vizuală (identic/ diferit, perceperea transformărilor; sortări după un criteriu – culoare; mărime; formă) ▪ Exerciții de explorare și descoperire a obiectelor din mediul familiar prin antrenarea mai multor analizatori (auditiv /vizual etc)

2. Formarea capacității de înțelegere a transformărilor care au loc în propriul corp

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
2.1 Cunoașterea și denumirea părților corpului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Exerciții de cunoaștere a schemei corporale proprii/a partenerului<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții-joc de recunoaștere a schemei corporale proprii și a partenerului: în oglindă / pe un coleg sau pe o păpușă / în imagini ▪ Exerciții de observare a alcătuirii corpului:<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de motricitate generală, cu antrenarea diferitelor părți ale corpului; - exerciții de folosire a fiecărui segment al corpului;

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
2.1 Cunoașterea și denumirea părților corpului	<ul style="list-style-type: none"> - joc didactic cu vocabular imagistic-noțiuni corporale (Loto imagistic „schemă corporală”); ▪ Executare de comenzi verbale după model /fără model [„Puneți mâinile pe bancă!”, „Închideți pumnii!”etc] ▪ Exerciții-joc: imitarea posturii profesorului / a persoanelor dintr-un set de fotografii ▪ Exerciții mimice (de identificare a unor modele de exprimare nonverbală) <ul style="list-style-type: none"> - citirea expresiilor mimico-faciale (bucurie, tristețe, supărare etc.) de pe fața profesorului/ educatorului/ în imagini sugestive; - perceperea și redarea a unui model gestual/ mimico-gestual; ▪ Exerciții pentru dezvoltarea abilității de a elabora răspunsuri emoționale, exprimate mimico-gestual (plăcere, bucurie, tristețe, etc.) ▪ Jocuri de pantomimă (imitarea gesturilor unor personaje cunoscute: un violonist în concert, un elev scriind tema etc.) ▪ Jocuri cu marionete / jocuri de rol ▪ Exerciții-joc de reconstituire a obiectului din părți (păpușa demontabilă) ▪ Exercițiu ludic de asociere imagine - parte corporală corespunzătoare ▪ Exerciții-joc de reconstituire imagistică [puzzles – nr. mic (3-5 piese) / completare imagine lacunară] ▪ Redarea/ reprezentarea schemei corporale în plan obiectual-acțional și imagistic <ul style="list-style-type: none"> - Modelare „omulețul” din plastilină - Construcție „omulețul” din forme geometrice (3-5 piese), după model / în absența modelului - Colorare și desenare „omulețul” din figuri geometrice (după model / în absența modelului) - Desenul corpului uman / test proiectiv „Omulețul” ▪ Exercițiu ludic: asocierea obiectelor cu părțile corespunzătoare ale corpului (mănușă/ tacâm – mână; gheată- picior ; căciulă- cap; ochelari-ochi etc.) ▪ Exerciții-joc de asociere „parte corporală – organ de simț” (nasul-mirosul; ochii-văzul; etc.)
2.2 Dezvoltarea unor conduite raportate la propriile trebuințe (primare)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de exprimare verbală sau nonverbală a unor trebuințe bazale (foame, sete, frig, cald, durere) ▪ Exerciții de asociere imagine – trebuință (imagine reprezentând un copil care tremură – <i>senzația de frig</i> etc.) ▪ Exerciții de însușire secvențială a unor acțiuni de satisfacere a trebuințelor: <ul style="list-style-type: none"> - servirea mesei (gustarea) cu respectarea și însușirea unor norme de igienă elementară; - utilizarea și întreținerea corectă a sălii de baie, a obiectelor de toaletă; - exerciții de identificare a reperelor orare ale vieții familiale și școlare (regimul zilnic); - exerciții de recunoaștere a unor semne de boală, cu măsuri de prim ajutor; - exerciții de alegere și sortare a obiectelor/ jucăriilor preferate;

3. Formarea și dezvoltarea unor comportamente adaptative în relația cu mediul înconjurător (natural și social)

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
3.1 Identificarea lateralității – membrul superior și inferior dominant și orientarea stânga/dreapta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de stimulare a membrului dominant, cu oferire de repere verbale pentru recunoașterea sa [desenăm/facem cruce, mâncăm cu mâna respectivă etc] <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de manevrare de diferite obiecte cu executarea unor mișcări precum răsucire, decupare, desenare; - exerciții de coordonare oculo-motorie: așezarea pionilor pe tablă cu găurele, simulare cusături pe planșa cu găurele etc.; - exerciții de folosire alternativă a membrelor inferioare etc. ▪ Organizarea de secvențe de activitate curentă în funcție de partea dominantă a corpului (descheiat/ încheiat nasturi; lego; simulare cusături pe planșa cu găurele; pieptănatul etc.) ▪ Exerciții de orientare stânga/ dreapta, în raport cu schema corporală proprie și cu anumite repere ▪ Exerciții de folosire alternativă a membrelor în joc
3.2 Exersarea și fixarea unor comportamente simple de îngrijire a propriului corp – îmbrăcat/ dezbrăcat, spălat, mâncat etc.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de spălat, de îmbrăcat, încălțat, mâncat, cu/fără sprijin etc. ▪ Exerciții joc: încheiere – descheiere nasturi, șireturi și fermoare ▪ Joc didactic „Hrănim papușa”; „Îmbrăcăm păpușa!” ▪ Exerciții de identificare și utilizare a obiectelor din dotările/ utilitățile unei bucătării (tacâmuri și veselă de plastic) ▪ Exerciții de identificare și utilizare a obiectelor de toaletă
3.3 Respectarea regulilor de igienă proprie, colectivă și a spațiului de locuit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de folosire a instalațiilor sanitare ▪ Exerciții de îngrijire a părului, unghiilor, mâinilor etc ▪ Exerciții de aerisire și curățenie a clasei, camerei de dormit etc. ▪ Exerciții de utilizare și întreținere corectă a sălii de baie, a obiectelor de toaletă ▪ Exerciții de identificare și de respectare a reperelor orare ale vieții familiale și școlare (regimul zilnic)

4. Exersarea comportamentelor și atitudinilor formate în activități de tip integrativ

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
Identificarea propriilor trăsături fizice prin comparație cu persoanele din jur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de observare a trăsăturilor feței, corpului ▪ Exerciții de denumire a schemei corporale proprii și a altei persoane ▪ Exerciții de stabilire a corespondenței între elementele propriului corp și cele ale altei persoane ▪ Exerciții de stabilire a asemănărilor și deosebirilor dintre oameni sub aspect fizic ▪ Exerciții de precizare a trăsăturilor fizice ale altor persoane, desprinse în urma analizei/ vizualizării unui set imagistic / fotografii ▪ Exerciții - joc : « Descrierea colegului de bancă! » (cu sprijin verbal)
4.2 Cunoașterea pericolelor (substanțe nocive, focul, accidente etc.) și formarea de conduite preventive	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de recunoaștere a pericolelor potențiale din mediul înconjurător (substanțe nocive, focul, accidente etc.) ▪ Exerciții de identificare a obiectelor și spațiilor periculoase din mediu ▪ Exerciții de formare a unor conduite de evitare și prevenire a pericolelor din mediu

B. CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII:

CICLUL PRIMAR (CLS. I-IV)

- *Schema corporală (identificare/ operare cu noțiuni corporale)*
- *Stimulii din mediul înconjurător*
- *Organele de simț*
- *Lateralitatea*
- *Diferențele și asemănările dintre oameni*
- *Igiena corporală și a spațiului de utilitate comună*
- *Reguli elementare de igienă corporală, igiena îmbrăcăminte și a încălțăminte*
- *Conduita preventivă în diferite situații*
- *Măsuri de prim ajutor*
- *Habitatul uman – noțiuni generale*

CICLUL SECUNDAR (CLS. V-X)

OBIECTIVE CADRU:

- 1. Cunoașterea propriului corp prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială**
- 2. Dezvoltarea capacității de înțelegere a transformărilor care au loc în propriul corp**
- 3. Dezvoltarea unor comportamente adaptative în relația cu mediul înconjurător (natural și social)**
- 4. Exersarea comportamentelor și atitudinilor formate în activități de tip integrativ**

A. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Cunoașterea propriului corp prin intermediul acțiunilor de explorare senzorială

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
1.1 Consolidarea unor comportamente adecvate la modificările calitative ale stimulilor din mediu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de percepere a modificării unor stimuli ▪ Exerciții de observare dirijată/ comparare a doi stimuli aparent identici și de stabilire a deosebirilor dintre ei ▪ Exerciții de sesizare a prezenței/ introducerii unui stimul nou în rândul stimulilor cunoscuți (obiecte / imagini) ▪ Exerciții de percepere a duratei mai mici sau mai mari a acțiunii unor stimuli ▪ Exersarea unor comportamente adecvate la modificările stimulilor din mediu:<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de asociere vestimentație – anotimp; - exerciții de diferențiere a stimulilor sonori (zgomote – vocea umană); - exerciții –joc de atenție auditivă (introducerea unei linii melodice familiare/ noi etc.); - exerciții de diferențiere a gusturilor și de asociere aliment-gust; - exerciții de exprimare verbală sau nonverbală a unor trebuințe (foame, sete, frig, cald, durere) și de asociere imagine – trebuință (imagine reprezentând un copil care tremură – senzația de frig etc.);
1.2 Lărgirea câmpului experienței directe și învățarea unor reguli de siguranță (înțelegerea legăturii cauză-efect)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Experiențe simple pentru recunoașterea pericolelor (substanțe nocive, focul, accidente etc.) din mediu ▪ Joc didactic „Ce se întâmplă dacă ...?” ▪ Jocuri de rol pentru învățarea comportamentelor cu caracter securizant în caz de pericol („Atenție la semafor!”etc.) ▪ Povestiri / dramatizări cu scop moralizator ▪ Vizualizare de software-uri educative/ filmulețe pentru învățarea comportamentelor cu caracter securizant în caz de pericol

2. Dezvoltarea capacității de înțelegere a transformărilor care au loc în propriul corp

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
2.1 Cunoașterea particularităților corpului uman la vârste diferite	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de identificare, după imagini, a figurii umane la diferite vârste ▪ Exerciții de sortare imagistică după criteriul vârstei (Loto imagistic pe categorii de vârstă : copil – părinte- bunic) ▪ Descrierea persoanelor apropiate (frați-surori /părinți/ bunici) cu încadrarea în categoria de vârstă adecvată (copil-tânăr-adult - bătrân), prin sprijin verbal și imagistic<ul style="list-style-type: none"> - identificarea diferențelor legate de vârsta la persoanele apropiate;
2.2 Recunoașterea stărilor de boală și prevenirea îmbolnăvirilor	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de identificare și recunoaștere a simptomelor unor boli frecvente (durere de cap, burtă, răceală etc.) ▪ Exerciții practice de respectare a normelor de igienă ▪ Exerciții – joc de simulare a manifestărilor unei boli și familiarizarea cu măsurile de acordare a primului ajutor ▪ Povestiri ▪ Joc de rol ▪ Vizualizare de filmulețe cu caracter preventiv

3. Dezvoltarea unor comportamente adaptative în relația cu mediul înconjurător (natural și social)

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
3.1 Respectarea regulilor elementare de igienă proprie, colectivă și a spațiului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de îngrijire a propriei persoane ▪ Exerciții practice de respectare a normelor de igienă ▪ Exerciții de îngrijire a părului, unghiilor, mâinilor etc; <p>Exerciții de îngrijire a spațiului:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de aerisire și curățenie a clasei, camerei de dormit etc.; ▪ Exerciții de utilizare și întreținere corectă a sălii de baie, a obiecte de toaletă ▪ Exerciții de folosire a instalațiilor sanitare; ▪ Exerciții de identificare și respectare a reperelor orare ale vieții familiale și școlare (regimul zilnic)
3.2 Cunoașterea și înțelegerea fiziologiei corpului uman (aparatură circulatoră, respirator și digestiv etc)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de identificare pe imagini a procesului fiziologic ▪ Exerciții de identificare a nevoilor/ trebuințelor, raportate la reperele orare ale vieții familiale și școlare (regimul zilnic) ▪ Vizualizare software-uri educative, filme didactice ▪ Observarea dirijată a unor planșe ilustrând fiziologia corpului uman (aparatură circulatoră, respirator și digestiv etc) ▪ Dialoguri situaționale pe teme sexuale ▪ Discuții pe marginea vizionării unor software-uri educative pe tema educației sexuale

4. Exersarea comportamentelor și atitudinilor formate în activități de tip integrativ

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
4.1 Cunoașterea și aplicarea regulilor unei vieți sănătoase pentru organismul uman	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții practice de folosire a regulilor de igienă în diverse contexte (servirea mesei, ținuta vestimentară într-un cadru festiv/ la picnic/ în familie/ în excursie/ la restaurant) ▪ Exerciții sportive pentru menținerea tonusului muscular și psihic ▪ Exerciții de descompunere și compunere a etapelor unei acțiuni simple cu scop precis (pregătirea mesei – așezarea veselei și tacâmurilor etc.) ▪ Exersarea - joc de simulare a unor situații practice («La bucătărie»; «În dormitor»; «În autobuz» etc.) cu verbalizarea acțiunilor întreprinse ▪ Exerciții de identificare a modificărilor survenite în perioada pubertății (îngroșarea vocii, apariția pilozității etc)
4.2 Formarea de conduite preventive privind consumul de alcool, tutun, droguri și manifestările agresive în spațiul familial și public	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exerciții de recunoaștere a pericolelor potențiale din mediul înconjurător (substanțe nocive – tutun, droguri, alcool etc.) ▪ Discuții în urma prezentării unor filme/ pliante, texte cu conținut educativ, cu temă dată ▪ Joc de rol ▪ Întâlnire cu reprezentanții Poliției și ai altor autorități publice pe tema cauzelor și consecințelor violenței în societate și în școli ▪ Discuții pe marginea subiectelor promovate de mass-media ▪ Consilierea individuală și de grup a elevilor în vederea prevenirii comportamentelor agresive ▪ Exerciții de rezolvare a situațiilor conflictuale interpersonale din mediul școlar și familial ▪ Exerciții practice de acordare a primului ajutor în diferite situații

B. CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII:

CICLUL SECUNDAR (CLS. V-X)

- *Stimulii din mediul înconjurător*
- *Trebuințele primare*
- *Bolile frecvente și prevenirea lor*
- *Transformările corpului uman la diverse vârste*
- *Fiziologia corpului uman – noțiuni generale*
- *Substanțe nocive – alcoolul, tutunul, drogurile*
- *Manifestări agresive și situații conflictuale*
- *Conduita preventivă în diferite situații*
- *Măsuri de prim ajutor*
- *Habitatul uman – noțiuni generale*

C. SUGESTII METODOLOGICE:

Activitățile vor fi structurate și organizate în funcție de nivelul dezvoltării psiho-motrice și intelectuale al elevilor, dar și de creativitatea cadrului didactic. Ele vor fi încadrate în structuri logice succesive, respectând principiul accesibilității, al diferențelor individuale și de vârstă și al însușirii cunoștințelor de la simplu la complex.

Structura perceptiv-motorie presupune, în primul rând, organizarea schemei corporale, care constituie punctul de plecare al organizării spațiale, cu rol important în relațiile subiectului cu lumea înconjurătoare.

Cunoașterea propriului corp și a trebuințelor primare reprezintă premisă în formarea unor deprinderi de autonomie personală și socială. Activitățile din cadrul disciplinei „Cunoașterea și igiena corpului uman” trebuie să aibă un pronunțat caracter practic, de antrenare a copilului cu deficiențe mintale severe în exerciții de cunoaștere a propriului corp și de formare a unor deprinderi de îngrijire și igienă personală. Unele exerciții pot avea un caracter ludic, bazându-se pe materiale concret-intuitive atractive (obiecte, jucării, suporturi imagistice diverse etc), stimulând motivația copilului pe linia autocunoașterii.

Prin activitățile propuse, se urmărește, cu prioritate, reducerea comportamentelor auto/heteroagresive specifice copilului cu deficiențe mintale severe, profunde și /sau asociate și prevenirea consumului de substanțe nocive (alcool, droguri, tutun).

Subliniem faptul că toate aceste activități nu sunt centrate pe atingerea unor obiective cognitive, ci au un caracter predominant formativ (deprinderi de autonomie personală, conduite preventive, comportament adaptativ la diverse situații).

Bibliografie:

- „Curriculum pentru copii cu dizabilități severe și profunde” – Reprezentanța UNICEF și Asociația RENINCO România
- Programe școlare cls. I – VIII, școli speciale pentru elevii cu deficiențe mintale, București 1993
- „Problematica curriculumului pentru învățământ special”- Mușu Ionel – Revista de educație specială – 1991
- „Deficiența mintală și procesul învățării”, Constantin Păunescu, EDP
- „Învățământ diferențiat. Concepții și strategii”, Radu T.I., EDP.

Grupul de lucru pentru elaborarea programei școlare:

Coordonator:

Consilier CNCEIP, Adina Valeria Marinache

AUTORI:

Prof. Floare Manolescu – Școala Specială nr.10, București
Prof. Mihaela Bazarciuc – Școala Specială nr.10, București
Prof. Maria Georgescu – Școala Specială nr.10, București
Prof. Paula Grigoriu – Școala Specială nr.10, București
Prof. Marian Casapu – Școala Specială nr.6, București
Prof. Mircea Vlad – Școala pentru surzi nr.1, București
Prof. Adriana Linca – Școala Specială nr.3, București